

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Δ' ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2006
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η επιτυχία στη ζωή είναι σταθερό αίτημα του ανθρώπου. Το πρώτο όνειρο, το οποίο φροντίζουν να ξυπνήσουν μέσα στην ψυχή του παιδιού οι γονείς, είναι το όνειρο της επιτυχίας. Και είναι νόμιμο αυτό το όραμα και δίκαιο το πάθος για επιτυχία που τροφοδοτεί την ύπαρξή μας αδιάκοπα.

Χρειάζεται να επιτύχει ο άνθρωπος στη ζωή, γιατί μονάχα τότε αισθάνεται βαθιά και ουσιαστικά εναρμονισμένος με τον κόσμο. Όταν πετυχαίνει, τότε δεν φοβάται. Νιώθει να **πηγάξει** από μέσα του μια ιδιαίτερη δύναμη που του παρέχει το δικαίωμα να αντικρίζει κατάματα τους ανθρώπους, να ζει με έναν αέρα γαλήνης και σιγουριάς.

Όταν, όμως, αισθάνεται αποτυχημένος, θαρρεί πως η ζωή τον **απωθεί**, πως ο κόσμος τον εχθρεύεται. Σπάζουν οι ιστοί εκείνοι που κάνουν βέβαιη και μόνιμη τη σχέση του με τους άλλους. Η δυσπιστία και η ηττοπάθεια, η απαισιοδοξία και ο φθόνος κυριαρχούν μέσα του και κατατρώγουν τη διάθεση για γενναιοφροσύνη και αγάπη.

Το ερώτημα, λοιπόν, δεν είναι αν πρέπει ο άνθρωπος να φροντίζει να επιτύχει στη ζωή του. Στο ενδεχόμενο αυτό η απόκριση είναι καταφατική. Το πρόβλημα, που αντιμετωπίζει ο ευαίσθητος και σκεπτόμενος άνθρωπος, είναι ποιο νόημα έχει γι' αυτόν η επιτυχία. Καθημερινά, μάλιστα, έχουμε να κάνουμε με ανθρώπους μανιακούς της επιτυχίας, αλλά η επιτυχία αυτή σπάνια βλέπουμε να έχει ηθικό βάρος και πνευματική σημασία. Μας καταπλήσσει, αλλά δεν μας φωτίζει. Μας αναγκάζει να τη λογαριάζουμε, αλλά δεν ελκύει την εκτίμησή μας, γιατί είναι **εφήμερη**.

Στην εποχή μας, κατά την οποία τα φαινόμενα λογαριάζονται περισσότερο από την ουσία των πραγμάτων, η επιτυχία πρέπει **αναμφισβήτητα** να φαίνεται. Πρέπει να έχει την κοινωνική αναγνώριση και επισφράγιση. Η κοινωνία πρέπει να εκδηλώνει την ευαρέσκειά της, να προσφέρει αξιώματα και τίτλους, να επιβραβεύει «τον επιτυχημένο» με επαίνους και κολακείες. Συνέπεια όλων αυτών,

μάλιστα, είναι να ρέει το χρήμα άφθονο και να στεφανώνει με άνεση υλική τον επιτυχημένο. Αυτή η απτή, η φαινομενική πραγματικότητα θεωρείται από τους ανθρώπους της εποχής μας επιτυχία.

Η επιτυχία αυτή δεν έχει ηθικές προϋποθέσεις. Το αντίκρισμά της είναι μονάχα κοινωνικό. Τόσο, που δίκαια θα μπορούσε κάποιος να υποστηρίξει ότι επιτυχία δεν μπορεί να υπάρξει για τον άνθρωπο, αν δεν υπάρχει κοινωνία, αν ο άνθρωπος δεν εισπράξει το χειροκρότημα της κοινωνίας. Δεν ενδιαφέρει αν η επιτυχία αυτή κατακτήθηκε με μέσα επαίσχυντα, με τρόπους πονηρούς, με κινήσεις ανήθικες. Για την κοινωνία αυτού του είδους η επιτυχία δημιουργεί δίκαιο. Ο επιτυχημένος **δικαιώνεται**, έστω κι αν πέρασε πάνω από πτώματα, επειδή η κοινωνία δείχνει να μην ερευνά τις αφορμές, τα κίνητρα, τα μέσα. Την ενδιαφέρουν τα αποτελέσματα. Η επιτυχία στη ζωή είναι ένα αποτέλεσμα.

Εντελώς διαφορετικά τοποθετείται το θέμα από την ηθική συνείδηση. Εκείνη εξετάζει όχι τόσο τα αποτελέσματα όσο τα κίνητρα, δεν την ενδιαφέρουν τα φαινόμενα αλλά τα υπάρχοντα εντός του ανθρώπου. Η ηθική συνείδηση γνωρίζει καλά πως η επιτυχία δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, αν ο άνθρωπος δεν ολοκληρωθεί ηθικά, αν δεν φτάσει με την αξία του και την εφαρμογή του ηθικού νόμου στη δημιουργική και αγωνιστική παρουσία στη ζωή.

Μια τέτοια προσέγγιση συναρτά την επιτυχία με την ποιότητα και τον αγώνα. Πρόκειται για αγώνα συνεχή, που γίνεται, για να απελευθερωθεί ο άνθρωπος από το φόβο και την ανάγκη, να ζήσει σε μια κοινωνική πραγματικότητα που την προσδιορίζει ο αλληλοσεβασμός και η δικαιοσύνη. Έτσι, η επιτυχία συναρτάται με την ήρεμη συνείδηση ότι ο άνθρωπος πραγματοποίησε το χρέος του, ότι άφησε το ίχνος του ως ακέραια και δημιουργική ύπαρξη.

Επομένως, η επιτυχία είναι ποιοτικό μέγεθος. Εξασφαλίζει στον άνθρωπο την αίσθηση της πληρότητας. Τον αδελφώνει με το συνάνθρωπο. Του επιτρέπει μέσα από τη δημιουργική εργασία και το ήθος του να ενισχύει την πεποίθηση ότι πλάστηκε «καθ' ομοίωση του Θεού».

*Κ. Τσιρόπουλος, Δοκίμια Ευθύνης, εκδ. «ΑΣΤΗΡ»,
Αθήνα 1978 (σσ. 57-60, Διασκευή)*

ΘΕΜΑΤΑ

- A.** Να γράψετε στο τετράδιό σας περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (80 - 100 λέξεις).

Μονάδες 25

- B.1.** Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 70 - 80 λέξεων το περιεχόμενο του ακόλουθου αποσπάσματος του κειμένου:

«Όταν πετυχαίνει...γαλήνης και σιγουριάς».

Μονάδες 10

- B.2.** Να παρουσιάσετε τη δομή της 6^{ης} παραγράφου.

Μονάδες 5

- B.3.** Να γράψετε μια συνώνυμη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: *πηγάξει, αποθεί, εφήμερη, αναμφισβήτητα, δικαιώνεται.*

Μονάδες 5

- B.4.** Να τρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική στις παρακάτω περιόδους:

α) Αυτή η απτή, η φαινομενική πραγματικότητα θεωρείται από τους ανθρώπους της εποχής μας «επιτυχία».

β) Εντελώς διαφορετικά τοποθετείται το θέμα από την ηθική συνείδηση.

Μονάδες 5

- Γ.** Σε μια συνάντηση του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων με τους τελειοφοίτους του Λυκείου σου έγινε συζήτηση για το μέλλον σας και την προοπτική να επιτύχετε στη ζωή. Ο Πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων εστίασε την ομιλία του στο ότι όποιος δεν εισαχθεί σε μια πανεπιστημιακή σχολή ή σε ένα τεχνολογικό ίδρυμα δεν έχει προοπτική να επιτύχει στη ζωή του.

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Αναλαμβάνεις να απαντήσεις ως εκπρόσωπος των συμμαθητών σου στις θέσεις του Προέδρου του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων. Γράψε την απάντηση, που θα έδινες στο συγκεκριμένο ομιλητή, παρουσιάζοντας το περιεχόμενο της έννοιας «επιτυχία» και τις προϋποθέσεις με τις οποίες οι νέοι μπορούν να την κατακτήσουν μπαίνοντας στο στίβο της ζωής. (400-500 λέξεις)

(κάθε άποψη είναι δεκτή, αρκεί να είναι τεκμηριωμένη)

Μονάδες 50

ΟΛΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα **δεν θα τα αντιγράψετε** στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν.
Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας σε όλα** τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μια (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ